

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2017. április végi helyzetéről*

2017. május

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

A meghozott kormányzati intézkedéseknek köszönhetően folytatódnak a kedvező tendenciák az államháztartásban: a központi alrendszer április hónapban 76,6 milliárd forintos többlettel zárt, így az év első négy hónapjának halmozott hiánya 121,5 milliárd forintot tett ki.

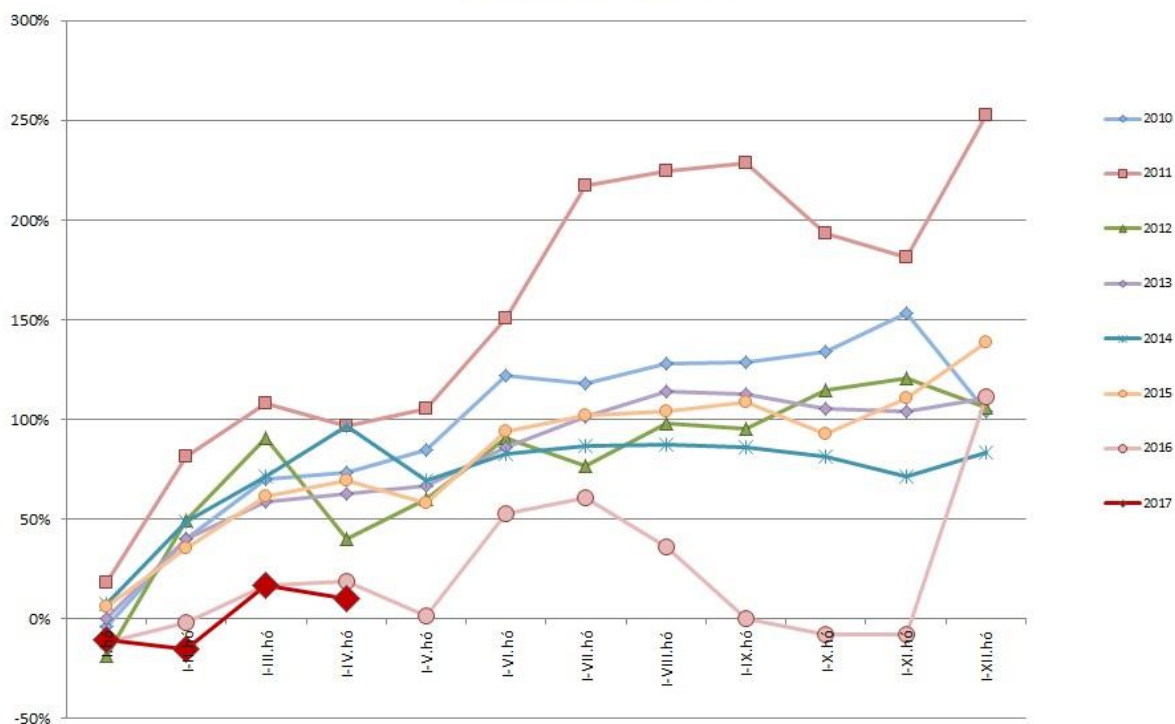
A január-áprilisi időszak halmozott hiányán belül a központi költségvetés 100,3 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 61,1 milliárd forintos deficittel zártak, az elkülönített állami pénzalapok pedig 39,9 milliárd forintos többletet értek el. Összehasonlításként: 2016 azonos időszakában az államháztartás központi alrendszere 144,9 milliárd forintos hiányt mutatott.

A két egyenleg némileg eltérő – de nagyságrendileg hasonló – alakulása elsősorban annak tudható be, hogy idén áprilisban magasabban teljesültek a költségvetés bevételei, ezen belül az általános forgalmi adó tétele emelhető ki. Ebben vitathatatlan szerepe van a tavaly novemberi hatéves bérmegállapodásnak, hiszen idén a minimálbér 15%-kal, a szakmunkás minimálbér 25%-kal nőtt, illetve az e feletti bércategóriába tartozók fizetése szintén emelkedett. Ez nemcsak a foglalkoztatáshoz köthető adóbevételekben (személyi jövedelemadó, nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékok) jelenik meg, hanem a fogyasztás bővülésén keresztül is, mivel érezhetően több pénz marad a családok pénztárcájában.

Mindemellett változatlanul jelen vannak a kormány gazdaságfehérítő intézkedéseinek hatásai, a hazánkat jogosan megillető uniós támogatások utólagos megtérítései, valamint a költségvetésben megjelenő egyszeri bevételek (termőföld-értékesítés). Az előző év azonos időszakához képest főként a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai alakulnak magasabban, aminek csaknem teljes összege már a 2014-2020-as programokhoz kapcsolódik. Ez érdemben járul hozzá Magyarország erősödéséhez.

Már az Országgyűlés előtt van az idei költségvetés módosítása, amely költségvetési forrást teremt az időközben meghozott gazdaság- és társadalompolitikai intézkedések finanszírozásához. Mindezt oly módon, hogy a pénzforgalmi hiány nem emelkedik és az államadósság csökkentése is biztosított marad. Az uniós módszertan szerinti 2,4%-os hiánycél ezt követően ugyancsak biztonsággal teljesíthető.

A központi alrendszer egyenlege
az előirányzat százalékában

Az államháztartás központi alrendszerének 2017. április végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

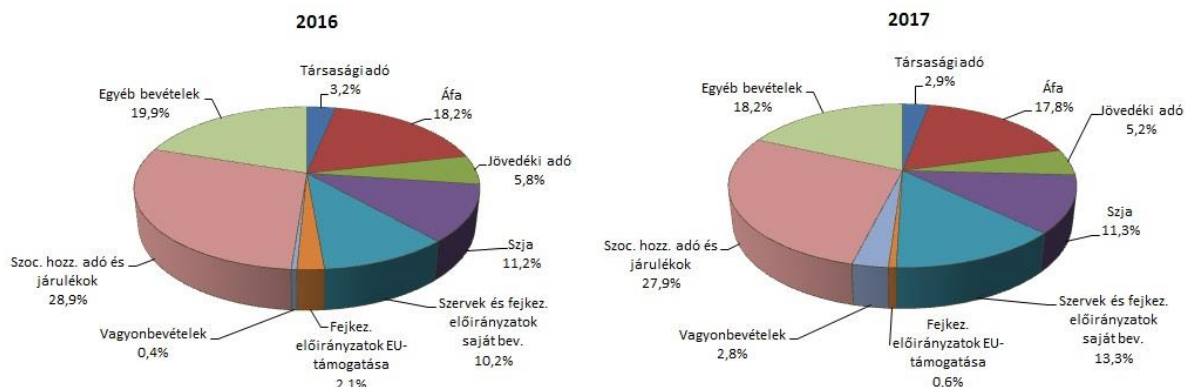
	2016. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2016. I-IV. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% Index (%) (2/1)	2017. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2017. I-IV. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-771,6	-209,0	27,1	-1 204,0	-100,3	8,3
bevétel:	12 404,5	3 183,6	25,7	11 603,8	3 568,5	30,8
kiadás:	13 176,1	3 392,6	25,7	12 807,8	3 668,8	28,6
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	-1,5	21,5		37,6	39,9	106,1
bevétel:	615,4	188,8	30,7	649,6	203,5	31,3
kiadás:	616,9	167,3	27,1	612,0	163,6	26,7
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-75,2	42,6		0,0	-61,1	
bevétel:	5 135,4	1 705,0	33,2	5 177,9	1 687,7	32,6
kiadás:	5 210,6	1 662,4	31,9	5 177,9	1 748,8	33,8
Egyenleg összesen	-848,3	-144,9	17,1	-1 166,4	-121,5	10,4
bevétel:	18 155,3	5 077,4	28,0	17 431,3	5 459,7	31,3
kiadás:	19 003,6	5 222,3	27,5	18 597,7	5 581,2	30,0

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2017. április végi 5459,7 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos időszakához képest 382,3 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy jelentősen növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból, a biztosított által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések (döntő részben a termőföld-értékesítési bevételek), az uniós támogatások utólagos megtérítése, valamint a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei is.

A központi alrendszer főbb bevételeinek megoszlása

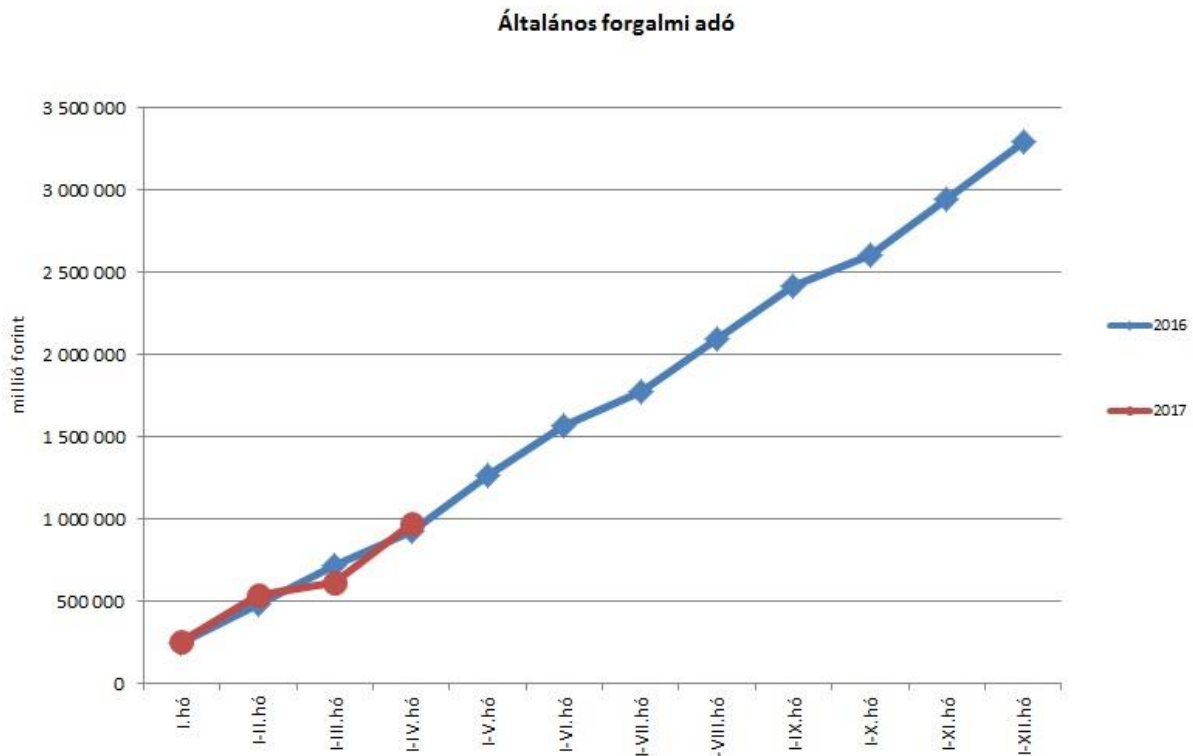
A bevételek közül a **társasági adóból** az év első négy hónapjában 159,3 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának értékétől 3,8 milliárd forinttal maradt el. A bevételek alacsonyabb teljesülését kismértékben kompenzálta a kiutalások kisebb összege. 2017-től a társasági adó kulcsa egységesen 9%-ra csökkent.

Az **egyéb központosított bevételekből** április végéig összesen 152,5 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előirányzat 38,5%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 52,4 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2016. I-IV. hó	2017. I-IV. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	33 208,4	36 067,7	2 859,3	108,6
Környezetvédelmi termékdíjak	18 923,1	24 322,5	5 399,4	128,5
Vízkeszletjárulék	3 579,8	3 024,8	-555,0	84,5
Hulladéklerakási járulék	4 210,9	3 805,1	-405,8	90,4
Elektronikus útdíj	46 733,4	52 387,1	5 653,7	112,1
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-2,6	-0,4	2,2	15,4
Időalapú útdíj	24 136,1	28 096,6	3 960,5	116,4
Bírságok	11 483,5	3 097,8	-8 385,7	27,0
Egyéb tételek összesen	1 556,8	1 711,3	154,5	109,9
Összesen	143 829,4	152 512,5	8 683,1	106,0

Az év első négy hónapjában az **általános forgalmi adóból** 969,6 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételnél 46,4 milliárd forinttal magasabb. A bruttó általános forgalmi adó-bevételek alakulását az alábbi grafikon szemlélteti:

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-IV. hó	2017. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	1 818,6	1 949,6	131,0	107,2
Kiutalás	895,4	980,0	84,6	109,4
Egyenleg	923,2	969,6	46,4	105,0

A befizetések növekedése a belföldi és az import utáni áfabevételnek köszönhető, melyet részben kompenzált a dohánytermékek utáni alacsonyabb befizetés. Az import utáni befizetések növekedését a forgalom bővülése magyarázza. A dohánytermékek utáni bevételek csökkenésének háttérében a jogszabályváltozásra adott piaci reakciók állnak. A magasabb kiutalások háttérében az adózói minősítéshez köthető kiutalási határidők változása áll.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első négy hónapjában 282,1 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 12,5 milliárd forinttal alacsonyabb. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-IV. hó	2017. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	166,7	185,9	19,2	111,5
Dohánygyártmány jövedéki adó	101,1	68,4	-32,7	67,7
Egyéb termék jövedéki adó	26,8	27,7	0,9	103,4
Import jövedéki adó és energia adó	0,0	0,1	0,1	-
Jövedéki adók összesen	294,6	282,1	-12,5	95,8

A bevételek 2017. évi csökkenését a dohánytermékek utáni bevételek csökkenése okozza, melynek háttérében a jogszabályváltozásra adott piaci reakciók állnak. Az üzemanyagok esetében a befizetések emelkedését az üzemanyag forgalmának növekedése mellett az üzemanyagokra vonatkozó adómérték-emelkedés magyarázza. Az egyéb termékeknél a növekedést a népegészségügyi termékadót érintő törvényi változások miatti készletezési hatás okozza.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel az év első négy hónapjában 74,8 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 5,8 milliárd forinttal magasabb. A növekedés háttérében a Kincstár és a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első négy hónapjában 617,4 milliárd forint volt, amely 46,8 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti

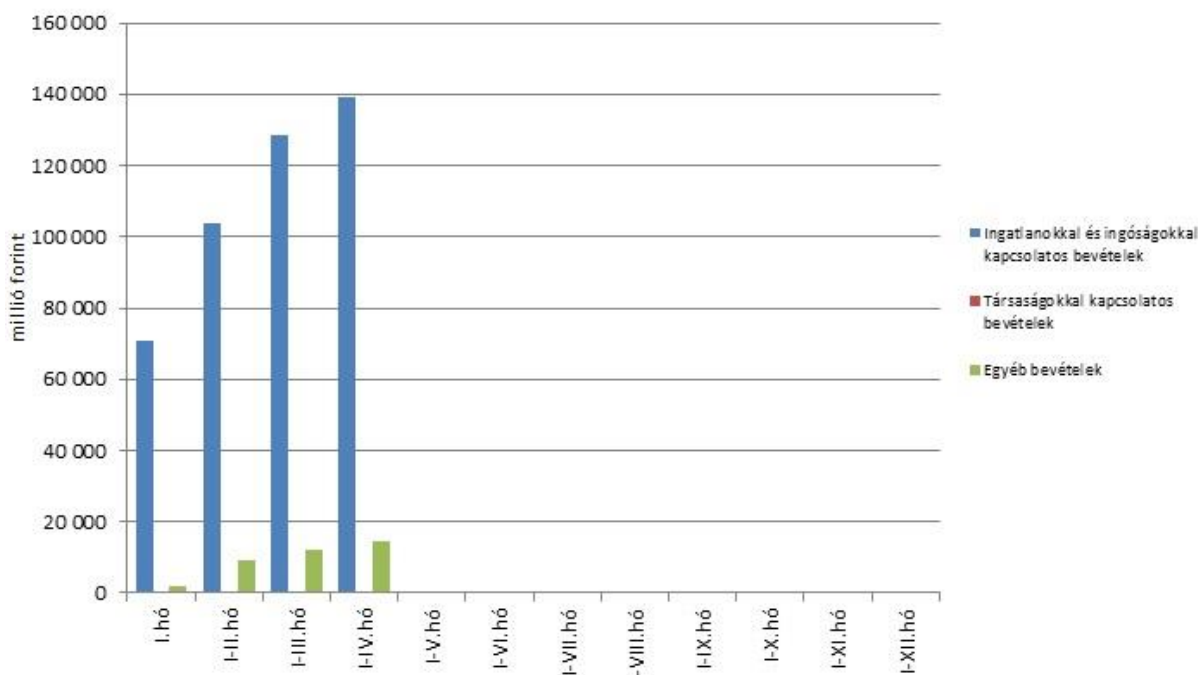
befizetésnövekedés volt. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

Személyi jövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-IV. hó	2017. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	606,7	657,9	51,2	108,4
Kiutalás	36,1	40,5	4,4	112,2
Egyenleg	570,6	617,4	46,8	108,2

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** április végi összege 154,2 milliárd forint volt, melynek meghatározó tétele (129,1 milliárd forint) a termőföld-értékesítésből származott. A bevételek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2017. évben

Az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsoron belül az **„Uniós támogatások utólagos megtérítése”** sor 2017. évi első négyhavi egyenlege továbbra is 44,5 milliárd forint, ami az éves előirányzat 144,2%-os teljesítését jelenti. A magas teljesülés legfőbb oka az, hogy az államháztartásról szóló törvény 2016. évi módosításából eredően a 2007-2013-as programozási időszak operatív programjaira teljesített bizottsági utalások teljes összege ezen a mérlegsoron jelenik meg. Ezen az előirányzaton további bevételként jelennek meg a 2007 előtti uniós programok záró egyenlegeinek megtérülései.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó április végi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-IV. hó	Az alap I-IV. havi bevételén belüli aránya (%)	2017. I-IV. hó	Az alap I-IV. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	1017,1	99,0	978,4	98,9	-38,7	96,2
Egészségbiztosítási Alap	402,0	59,4	425,3	60,9	23,3	105,8
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	50,5	35,3	122,1	76,6	71,6	241,8
Összesen	1469,6		1525,8		56,2	103,8

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** I-IV. havi bevételeinek döntő része, 98,9%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A szociális hozzájárulási adó és járulékok előző évhez viszonyított elemzésekor figyelembe kell venni, hogy 27%-ról 22%-ra csökkent az adó mértéke, illetve, hogy 2017-ben tovább változott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya. A Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése az előző év azonos időszakához képest 79,43%-ról 71,61%-ra módosult. Az első négyhavi bevétel ennek következtében 38,7 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának bevételétől.

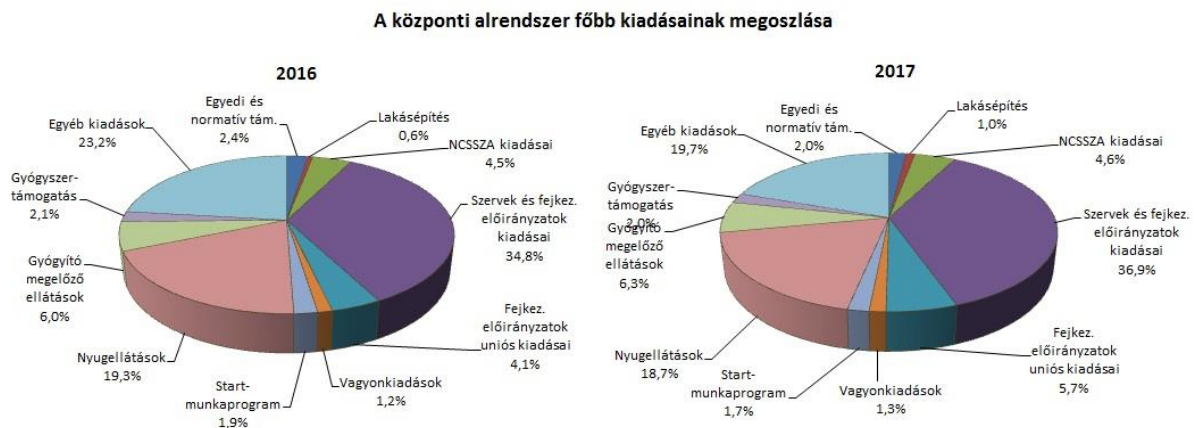
Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** (munkáltatói és biztosított egészségbiztosítási járulék) származó I-IV. havi bevétel az alap összes bevételének 60,9%-át tette ki. A 2017. évi folyamatokat befolyásolja a szociális hozzájárulási adó mértékének 5 százalékponttal történő csökkentése. Az év első harmadában befolyt 425,3 milliárd forintból 170,0 milliárd forint a szociális hozzájárulási adóból (40%), 255,3 milliárd forint a biztosított egészségbiztosítási járulékból (60%) származott. A biztosított egészségbiztosítási járulék az előző év azonos időszakához viszonyítva 12,3%-kal bővült.

A szociális hozzájárulási adó **Nemzeti Foglalkoztatási Alapot** (NFA) megillető részéből az I-IV. hónapban 65,4 milliárd forint bevétele származott az NFA-nak. A fennmaradó részt az egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada tette ki. Ezzel szemben 2016-ban az NFA 50,5 milliárd forintot kitevő bevétele csak a járulékból származott, ugyanis az alap – a 2016. évi költségvetési törvényt módosító 2016. évi LXXVI. törvény alapján – a szociális hozzájárulási adó 2016. július 1-jét követően megfizetett összegéből részesült először. Az NFA-t a szociális hozzájárulási adó 2017-ben megfizetett összegének 7,89%-a illeti meg, míg 2016-ban ez a rész 5,17% volt.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes bevételének 9,8%-a az **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétel. 2017. I-IV. hónapjában az alapnak ebből 68,3 milliárd forint bevétele keletkezett.

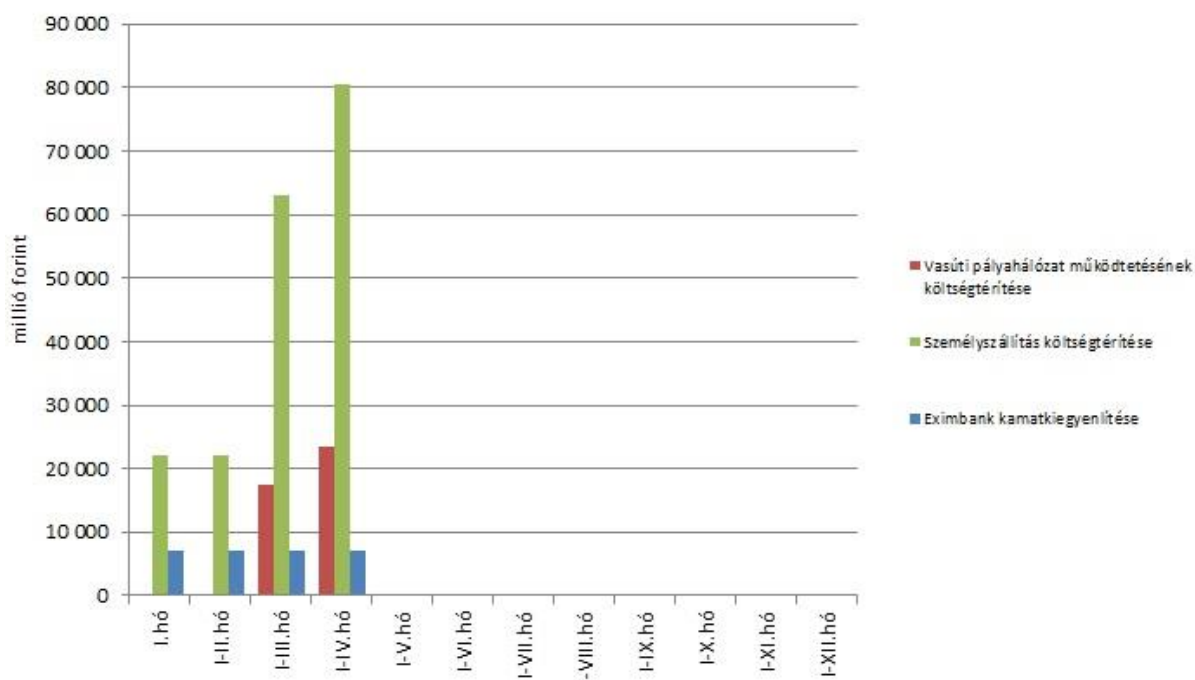
2. A FŐBB KIADÁSOK

A központi alrendszer 2017. április végi 5581,2 milliárd forint összegű kiadásai 358,9 milliárd forinttal teljesültek magasabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak, valamint a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai kiadásainak előző évhez viszonyított növekedésével függ össze. Emellett jelentős mértékben meghaladták a 2016. évi első négyhavi kiadásokat a lakásépítési támogatásokra, a gyógyító-megelőző ellátásokra és a nyugellátásra fordított összegek is.

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első négy hónapjában 110,8 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 12,5%-kal maradt el az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékétől. Az eltérés alapvetően az autóbussos személyszállítási költségtérítés, valamint az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése időszakosan alacsonyabb kifizetéseire vezethető vissza. A kiadások meghatározó tételeit a közösségi közlekedés és a vasúti pályahálózatok működtetése finanszírozását illetően közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére teljesített kamatkiegyenlítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizeti az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2017. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások a 2017. év első négy hónapjában 56,5 milliárd forintot tettek ki, ami 89,6%-kal magasabb a 2016. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés hátterében a lakástakarék-pénztári megtakarításokat és a Családi Otthonteremtési Kedvezményt igénybe vevők létszámának növekedése áll. Ezenfelül az árfolyam és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza.

A főbb támogatásokat a következő táblázat részletezi:

A Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-IV. hó	2017. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	138,7	174,1	35,4	125,5
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	107,5	135,9	28,4	126,4
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	21,4	26,2	4,8	122,4
<i> életkezdési támogatás</i>	1,9	3,3	1,4	173,7
Korhatár alatti ellátások	42,3	31,2	-11,1	73,8
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és balettművészeti életjáradék</i>	15,5	5,9	-9,6	38,1
<i> szolgálati járandóság</i>	26,8	25,3	-1,5	94,4
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	45,3	45,1	-0,2	99,6
<i>Ebből:</i>				
<i> járási szociális feladatok ellátása</i>	25,2	21,9	-3,3	86,9
<i> fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	11,5	14,4	2,9	125,2
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	4,5	4,9	0,4	108,9
Különbféle jogcímen adott térítések	7,7	7,9	0,2	102,6
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	5,3	5,5	0,2	103,8
Összesen	234,0	258,3	24,3	110,4

A **családi támogatásokra** idén az év első négy hónapjában összesen 174,1 milliárd forintot fordítottak, április hónapban – technikai okok miatt – a folyósító szerv számára átutalásra került egyes családtámogatások május havi fedezete is. A családi támogatásokon belül jelentősen kiemelkedett a családi pótlékra kifizetett 135,9 milliárd forintos összeg. Az életkezdési támogatás esetében idén februárban 693,2 ezer gyermek részére összesen 0,4 milliárd forint éves kamat került jóváírásra, illetve márciusban 0,9 milliárd forint összegben sor került a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára az ún. második utalási összeg folyósítására is. A **korhatár alatti ellátások** esetében a csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. (Ezen létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (1,6%) a hatását.) A **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások** közül a legnagyobb összeget a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely az ápolási díj, az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását tartalmazza. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre fordított összeg (4,9 milliárd forint) 0,4 milliárd forinttal haladta meg az előző évi kifizetést, tekintettel a XX. századi diktatúrák áldozatainak járó, politikai rehabilitációs célú nyugdíj-kiegészítésekkel kapcsolatos kormányrendeletek módosításáról szóló 28/2017. (II. 13.) kormányrendeletben előírt

60%-os emelésre. A fogyatékosági támogatás esetében – hasonlóan a családi támogatásokhoz – már áprilisban átutalásra került a folyósító szerv részére a májusi ellátás fedezete. A **különbéle jogcímen adott térítések**re az év első négy hónapjában kifizetett összeg az előző évi teljesítést kismértékben haladta meg. A térítéseken belül a legtöbbet, 5,5 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2017. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 641,1 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2016. évi 674,3 milliárd forint törvényi módosított előirányzatnál 33,2 milliárd forinttal alacsonyabb. Az eltérés alapvető oka, hogy 2017. január 1-jétől a 3000 lakos feletti településeken működő köznevelési intézmények működtetési feladata átkerült az állami intézményfenntartóhoz, mintegy 27,3 milliárd forint értékben csökkentve ezáltal a IX. fejezet egyes támogatási előirányzatait. Ezenkívül több – jellemzően fejlesztési célú – támogatás kifizetés, illetve szűnt meg, további 5,9 milliárd forinttal csökkentve a IX. fejezet támogatásait.

A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

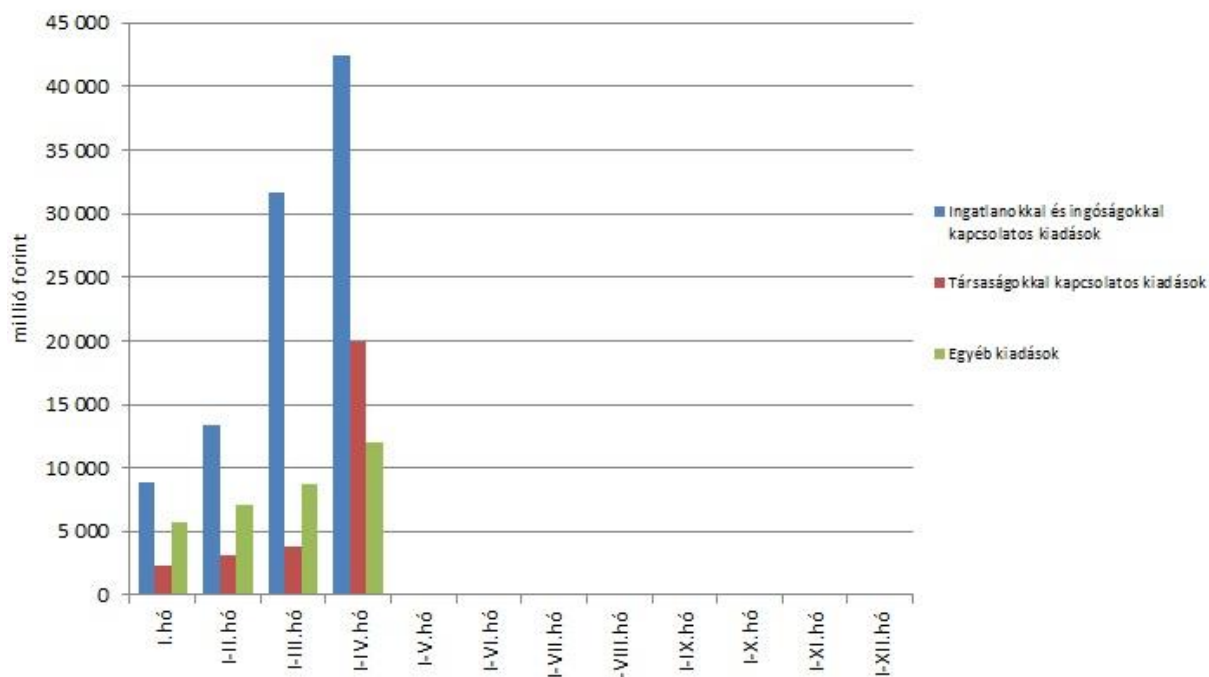
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-IV. hó	2017. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	197,2	197,4	0,2	100,1
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	53,5	53,8	0,3	100,6
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	59,7	60,3	0,6	101,0
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i>	70,7	70,3	-0,4	99,4
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	13,3	13,0	-0,3	97,7
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	2,2	2,8	0,6	127,3
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	2,5	1,6	-0,9	64,0
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	13,8	11,8	-2,0	85,5
Összesen	215,7	213,6	-2,1	99,0

A „Hozzájárulás az EU költségvetéséhez” mérlegsoron a 2017. év első négy hónapjában teljesített összeg (85,6 milliárd forint) a tervezettnél megfelelően alakult, és az éves előirányzat 27%-os teljesítését jelenti. Az idei hozzájárulás 19,4 milliárd forinttal maradt el a 2016. év első négy hónapjában teljesített összegtől.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** április végi összege 74,5 milliárd forint volt, amelynek meghatározó tételét az ingatlan projektek kiadásai és az ahhoz kapcsolódó áfafizetések (együttesen 46,2 milliárd forint) jelentették. A vagyonskiadások főbb tételeit a következő grafikon mutatja:

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2017. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, mely április végéig 96,9 milliárd forintot tett ki. Ez az előző év azonos időszakában teljesített kiadástól 3,0 milliárd forinttal maradt el.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 1045,2 milliárd forint, ami kismértékben meghaladta az éves törvényi előirányzat időarányos mértékét. Az időarányost meghaladó I-IV. havi teljesülést a 2016. év végére megnövekedett korbetöltött öregségi nyugellátotti létszám okozza, amelyet azonban a 2017. év első félévétől ismét érvényesülő korhatáremelés mérsékel. Az I-IV. havi kifizetések tartalmazzák a 2016. december 31-ig megállapított ellátásokra vonatkozó január havi 1,6%-os nyugdíjemelés összegét. Az előző év azonos időszakához képest nyugdíjakra 35,2 milliárd forinttal, 3,5%-kal költött többet a költségvetés, ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 32,7 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 3,5 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre, mint tavaly az első négy hónapban.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 28,6%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-IV. hó	2017. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	192,6	199,6	7,0	103,6
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	105,1	98,9	-6,2	94,1
<i>Gyermekgondozási díj</i>	40,1	47,5	7,4	118,5
<i>Táppénz</i>	28,2	32,1	3,9	113,8

Az ebbe a körbe tartozó rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadás már tartalmazza a januárban végrehajtott 1,6%-os ellátásemelés hatását is.

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 352,8 milliárd forint volt az év első harmadában, ez 41,9 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak összege. Az eltérés oka egyrészt az, hogy a 2016. évi adat még nem tartalmazza a háziorvosi szolgálatok többlettámogatását, a tavaly ősszel megkezdett béremelés hatását, másrészt idén januárban – a vonatkozó jogszabály alapján – az intézmények kéthavi bértámogatásban részesültek.

Gyógyszertámogatásra 111,3 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, ez 1,5 milliárd forinttal magasabb a 2016. évi április végi összegnél. (A 2017. évi előirányzat nem tartalmazza a „Speciális beszerzésű gyógyszerkiadás” összegét, ez a „Gyógyító-megelőző ellátás” kiadásai között jelenik meg.)

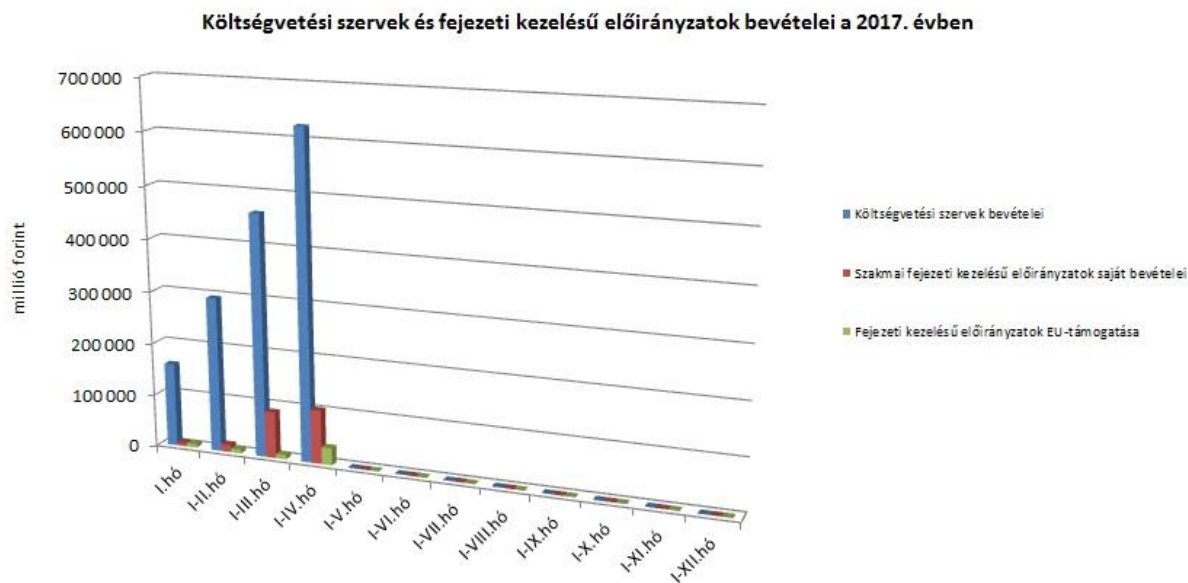
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2017 első négy hónapjában a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 624,7 milliárd forintot tettek ki, mely 30,4%-kal magasabb a 2016. év első négyhavi bevételeinél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 236,4 milliárd forint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás, 55,8 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként, 38,6 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium intézményeinél a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvénysorról, 30,8 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium intézményeinél a Belügyminisztérium „Terrorrelles intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorról, 8,9 milliárd forint számla záróegyenleg átvezetése az Országos Tisztiorvosi Hivatal megszűnése miatt az Országos Közegészségügyi Központ részére, valamint a Miskolci Semmelweis Egyetemi Oktatókórház és a BAZ Megyei Kórház megszűnése következtében az Állami Egészségügyi Ellátó Központ részére az Emberi Erőforrások Minisztériumánál, továbbá 7,7 milliárd forint jóváírás a Földművelésügyi Minisztérium igazgatásánál a „Hulladékgazdálkodási feladatok támogatása” fejezeti kezelésű előirányzatról. A két év első négyhavi bevételei közötti eltérést többek között a Belügyminisztérium fejezet „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, valamint a „Terrorrelles intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorokról, illetve a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevételek magyarázzák.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek összege** 2017 első négy hónapjában 102,7 milliárd forint volt, ami 63,3 milliárd forintra haladta meg az előző évi január-április havi bevételeket. Idén 62,6 milliárd forint jóváírás történt a Jeremie és ClusterCOOP program támogatása előirányzat-felhasználási keretszámlán „A 2007-2013 évek közötti operatív programok visszaforgó pénzeszközeinek felhasználása és kezelése” törvénysorról a visszaforgó pénzeszközök kötelezettségvállalással nem terhelt részének visszautalásából adódóan, valamint 21,1 milliárd forint az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat-felhasználási keretszámlájára a lebonyolítási számlákról visszautalt összeg.

Az **uniós előirányzatokon** április végéig 32,9 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az éves előirányzat 2,1%-a. Az időarányostól eltérő teljesülés oka, hogy a 2016. év végén teljesített kiadásokhoz tartozó bevételek beérkezése nagyrészt az év második felétől várható.

A 2017. évi április végi, együttesen mintegy 760 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

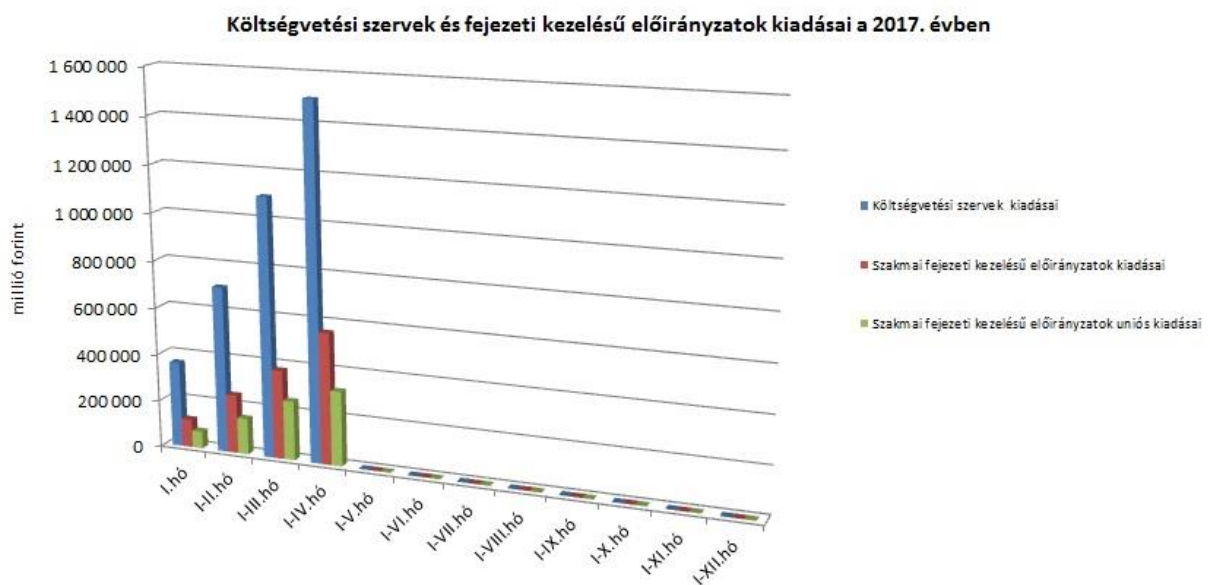
A **költségvetési szervek kiadásai** 2017 első négy hónapjában 1500,1 milliárd forintot tettek ki, amely 14,7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 924,6 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 94,5 milliárd forinttal magasabb az előző évi e célú kiadásnál. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 28,7 milliárd forint kifizetése a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságánál a rendkívüli migrációs nyomás kezelésével kapcsolatban felmerült költségek fedezetére, 14,9 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal Anyagellátó Raktárbázis részére elsősorban üzemanyag és tárgyi eszközbeszerzésre, 13,5 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatalának költségvetéséből a Honvédelmi Minisztérium Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zrt. részére szolgáltatások kifizetésére, 11,7 milliárd forint a külképviseletek január-május havi devizaellátmányára a külképviseletek igazgatásánál, valamint 8,9 milliárd forint záróegyenleg átvezetése az Országos Tisztiorvosi Hivatal megszűnése miatt az Országos Közegészségügyi Központ, illetve a Miskolci Semmelweis Egyetemi Oktatókórház és a BAZ Megyei Kórház megszűnése következtében az Állami Egészségügyi Ellátó Központ részére (Emberi Erőforrások Minisztériuma).

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon belül a hazai forrásból finanszírozott kifizetések** 2017. első négyhavi teljesítése 558,7 milliárd forintot tett ki, amely 10%-kal haladta meg az előző év azonos időszakának kiadásait. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 119,6 milliárd forint kifizetése a normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 38,9 milliárd forint a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó

kiadások” törvényi sorról (Belügyminisztérium), 37,2 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium), 32,2 milliárd forint a „Terrorrelles intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénytől kifizetett összeg (Belügyminisztérium), 26,4 milliárd forint kifizetése a „Közúthálózat fenntartás és működtetés” és „Útdíj rendszerek működtetése” törvényi sorról (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium), 26,0 milliárd forint folyósítása a „2017. évi FINA Világbajnokság lebonyolításának támogatása” törvényi sorról (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium), valamint 19,0 milliárd forint kifizetése a „Nemzeti agrártámogatások” törvényi sorról (Földművelésügyi Minisztérium). A két év azonos időszakának kiadásai közötti eltérést többek között a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” és a „Terrorrelles intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénytől kifizetett összegek magyarázzák.

Az **uniós programok** előirányzatain 2017. április végéig összesen 318,3 milliárd forint kifizetés történt, amely az éves előirányzat 15,6%-os teljesítését jelenti. Az év során a kiadások közel egészét már az új, 2014-2020-as programozási időszak operatív programjai adják, április hónapban 56,5 milliárd forintot. A legtöbb kiadást az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, a Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program, valamint a Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program teljesítette.

A **2017. évi április végi, együttesen mintegy 2377 milliárd forint összegű kiadások** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 215,7 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 19,6 milliárd forinttal lett alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-IV. hó	
	2016	2017
1. Bevétel	48,7	38,1
1.1. Forint	49,1	38,5
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	45,6	38,4
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,0	0,1
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	1,0	0,0
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	2,5	0,0
1.2. Deviza	-0,4	-0,4
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	-0,4	-0,4
2. Kiadás	284,0	253,8
2.1 Forint	169,9	158,0
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	8,5	12,3
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	135,4	113,8
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	25,7	31,9
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	0,3	0,0
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	0,0	0,0
2.2. Deviza	114,1	95,8
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	17,9	6,3
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	96,2	89,5
3. Kamategyenleg	235,3	215,7

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága április végéig 694,7 milliárd forinttal **növekedett** négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első, adósságnövelő tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – nagyrészt a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 678,2 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáró devizaadósságot finanszírozza.
- **A második tényező** a nettó devizakibocsátás 55,7 milliárd forint értékben.
- **A harmadik tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 11,3 milliárd forinttal növelte.
- **A negyedik – előbbiekkal ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat csökkentette 50,5 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint április végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2017-ben, milliárd forint

	2016 december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2017 április		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					I-IV. hónap		
1. Forint	18 430,9	72,48	3 962,8	3 284,6	0,0	678,2	19 109,1	73,15	0,67
1.1. Hitel	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,36	-0,04
1.1.1. Külföldi	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,36	-0,04
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	17 565,8	69,08	3 950,8	3 284,6	0,0	666,2	18 232,0	69,79	0,71
1.2.1. Piaci értékesítésű	17 526,7	68,92	3 950,8	3 284,6	0,0	666,2	18 192,9	69,64	0,72
1.2.1.1. Kötvény	11 562,4	45,47	886,7	1 177,5	0,0	-290,8	11 271,6	43,15	-2,32
1.2.1.2. Diszkontkincstárjegy	896,4	3,52	688,4	733,9	0,0	-45,5	850,9	3,26	-0,27
1.2.1.3. Lakossági állampapír	5 067,9	19,93	2 375,7	1 373,2	0,0	1 002,5	6 070,4	23,24	3,31
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,15	0,00
2. Deviza	6 256,5	24,60	102,1	46,4	11,3	67,0	6 323,5	24,20	-0,40
2.1. Hitel	1 101,6	4,33	0,0	6,7	1,9	-4,8	1 096,8	4,20	-0,13
2.1.1. Külföldi	1 097,6	4,32	0,0	2,7	1,9	-0,8	1 096,8	4,20	-0,12
2.1.2. Belföldi	4,0	0,02	0,0	4,0	0,0	-4,0	0,0	0,00	-0,02
2.2. Állampapír	5 154,9	20,27	102,1	39,8	9,4	71,8	5 226,7	20,01	-0,26
2.2.1. Külföldi	4 618,9	18,16	0,0	0,0	7,9	7,9	4 626,8	17,71	-0,45
2.2.2. Belföldi	536,0	2,11	102,1	39,8	1,5	63,9	599,8	2,30	0,19
Összesen	24 687,4	97,08	4 065,0	3 331,0	11,3	745,2	25 432,6	97,35	0,27
Egyéb kötelezettség	742,7	2,92	409,7	461,4	1,1	-50,5	692,1	2,65	-0,27
MINDÖSSZESEN	25 430,0	100,00	4 474,7	3 792,4	12,4	694,7	26 124,7	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága április végéig 67,0 milliárd forinttal 6323,5 milliárd forintra növekedett az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2016. év végi 24,6%-os szintről 24,2%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága április végéig 678,2 milliárd forinttal nőtt, és 19 109,1 milliárd forintot ért el, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 73,2%-át. 2016 decemberében ez az arány 72,5% volt.

Április végén a lakossági állampapírok állománya 6070,4 milliárd forintot tett ki, ami 1002,5 milliárd forint növekedést jelent 2016. december vége óta. Ez döntően három tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2017. április végén 421,5 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 1942,6 milliárd forintot tett ki. 2017. április elejétől jegyezhető az új kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír, amelynek állománya 168,9 milliárd forint volt a hó végén. Ezzel tovább bővült a lakossági ügyfelek körében egyre népszerűbb, hosszabb futamidejű állampapírok palettája. A kamatozó kincstárjegyek állománya 3468,7 milliárd forint volt április végén, ami 403,1 milliárd forinttal haladta meg az év végi állományt.

A külföldi befektetők állampapír állománya áprilisban 94,5 milliárd forinttal csökkent az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,7%-a, 3243,7 milliárd forint államkötvény és 0,3%-a, 8,6 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje április végén 5,5 év volt, amely kismértékű növekedést jelent az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 50,5 milliárd forinttal csökkent, és április végén 692,1 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 2,7%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A diszkontkincstárjegyek áprilisi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,2-ről 2,0-re csökkent. A kötvényaukciókon a fedezettség az előző havi 3,3-ről 4,1-re növekedett.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó áprilisi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 1 bázisponttal emelkedett, és 0,04%-ot tett ki. A 12 hónapos kincstárjegy utolsó áprilisi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,14% lett, amely 1 bázisponttal magasabb a márciusi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 18 bázisponttal 0,95%-ra csökkent az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva. Az 5 éves kötvény utolsó áprilisi aukcióján az átlaghozam 2,05%-ot ért el, ami 11 bázisponttal alacsonyabb az utolsó márciusi aukcióhoz képest. A 10 éves kötvény 3,23%-os átlaghozama 34 bázisponttal elmaradt az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozamtól.